

Drijen - dugovječan, ljekovit i koristan

Drvodelić, Damir

Source / Izvornik: **Gospodarski list, 2013, 53 - 53**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:108:830575>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-15**



Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Forestry and Wood Technology](#)



Drijen - dugovječan, ljekovit i koristan

Drijen (*Cornus mas* L.) u narodu se još naziva crveni drijen, drenj, drenjak, drenak, drnjula, drenjula i oduvijek je simbol zdravlja, pa je poznata i izreka: „Izgleda zdrav kao drijen“. Danas vlada sve veće zanimanje među potrošačima za visoko kvalitetnim i prirodnim plodovima drijena. Od drijena se može upotrijebiti gotovo sve. Beru se plod, list, cvijet i kora stabla koja se suši i koristi za pripremu čaja – stoga vrijedi uzgajati ovu korisnu voćku.

Drijen raste kao grm ili manje stablo visine do 6 metara i poznat je po dugovječnosti jer doživi i do 200 godina. Najbolje raste na toplim i suhim staništima na vapnenoj podlozi, na vrlo plitkim tlima.

Otporan na temperature do -30 °C

Podnosi izrazito jako insolaciju, ali ne podnosi kasne proljetne mrazove, dok je otporan na niske zimske temperature i do -30°C. Spada u skupinu vrsta koje za svoj rast i razvoj traže puno svjetla (heliofit).

Drijen cvate prije listanja, tijekom ožujka i travnja. Cvjetovi su sitni, dvo-spolni, zlatnožuti, a u uglovima postranih žila s donje strane plojke lista nalaze se čuperci bijelih dlačica po čemu ovu vrstu razlikujemo od sviba (*Cornus sanguinea* L.) koji nema čuparaka bijelih dlačica.

Drijen je jedan od prvih cvatućih drvenastih vrsta grmova i s pravom ga možemo nazvati vjesnikom proljeća. Zbog osobine vrlo rane cvatnje, dok su ostale vrste uglavnom dormantne, prava je šteta što nema značajnije mjesto u krajobraznom uređenju prostora.

U nekim dijelovima Hrvatske, prema tradiciji, nose se procvale grančice drene u crkvu na nedjelju Cvjetnice, tjedan dana prije Uskrsa.



Skupljanje i čuvanje sjemena

Plodovi drijena su crvene koštunice kiselkastog i trpkog okusa, a sazrijevaju tijekom kolovoza i rujna. Plodovi se sakupljaju s grmova (rukom), potresanjem ili najčešće s tla. Nakon sakupljanja plodovi se mogu odmah posijati ili

osušiti, a zatim sijati. U slučaju da želimo sjeme čuvati kroz dulje vrijeme, prije sušenja treba ispiranjem u vodi ukloniti mesnato usplođe. Močenje prije čišćenja olakšava odvajanje sjemena od usplođa. Vrlo je važno da se ubrani plodovi dugo ne drže na hrpi kako ne bi došlo do upale sjemena i pojave plijesni.

Plodove je najbolje sušiti na zračnom mjestu zaklonjenom od izravnog sunca. Iz 10 kg plodova može se dobiti oko 1,5 kg sjemena. Ukoliko sjeme želimo čuvati na duže vrijeme (2 ili više godina) potrebno ga je držati u hermetičkim zatvorenim posudama na temperaturi od 5°C.

Osim sjemenom, drijen se može razmnožavati i reznicama, te cijepljenjem.

Nestratificirano sjeme najbolje je posijati u ranu jesen a gredice malčirati, no čak i tada sjeme ne klija sljedeće proljeće već preleži godinu ili dvije.

Ne traži zaštitu

Sadnice drijena otporne su na gotovo sve biljne bolesti i štetočine, odnosno drijen se može uzgajati bez uporabe kemijskih sredstava, što njegove plodove svrstava u potpuno ekološke.

Sadnice drijena u rasadnicima i vrtovima centrima nisu skupe i mogu se nabaviti po prosječnoj cijeni od 35,00 kn. Rezidba se provodi po potrebi, a osnovni cilj je ne dozvoliti preveliku bujnost krošnje. Radi lakše berbe plodova preporuča se ukloniti sve prekobrojne, suhe i polomljene grane.

Ljekovitost

Stariji ljudi znaju da je rakija u kojoj se moče plodovi drijena (na jednu litru rakije stavi se 10 dkg zrelih plodova) dobro sredstvo protiv bolesti crijeva, odnosno čitavog probavnog sustava, posebno kod proljeva i groznice. Čaj od drijenka djeluje



Drijen cvate tijekom ožujka i travnja

Drvo (drenovina) pripada u skupine izrazito tvrdog drva, teško je i žilavo, a koristi se u razne svrhe. Od njega se izrađuju razne drške za alatke i pokućstvo, česta je sirovina za izradu i drvenih dijelova strojeva. Drvo vrsta roda *Cornus* L. koje narastu kao stabla koriste se u tokarstvu i za proizvodnju drvenog ugljena.

tvoran je kod proljeva, katara i krvarenja i priprema se od 5-10 g usitnjene kore drijena (skida se s dvogodišnjih grana) i kuha oko pola sata u 2 dl vode na laganoj vatri, nakon čega se poklopi, ostavi da stoji pola sata i procijedi. Pije se 2-3 šalice na dan prema potrebi. Čaj se može pripremiti i od jedne čajne žličice suhog cvijeta ili isto toliko suhih listova.



Plodovi drijena koriste se u u prehrani ljudi bilo da se konzumiraju sirovi ili se od njih izrađuju voćni sokovi, kompoti, liker, a najčešće vrlo ukusni pekmez.

Dr. sc. Damir Drvodelić